

پیش‌بینی خلاقیت و بهزیستی روان‌شناختی دانش‌آموزان دختر بر اساس کمال‌گرایی مادران در خانواده‌های تک‌فرزند و چند فرزند شهر همدان

آزیتا هادی نیا^۱، ایرج صفایی راد^۲

^۱ کارمند شاغل در دفتر اسناد پزشکی تامین اجتماعی همدان

^۲ مدرس و عضو هیئت علمی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد همدان، همدان، ایران

نام نویسنده مسئول:

آزیتا هادی نیا

چکیده

هدف از انجام این پژوهش پیش‌بینی خلاقیت و بهزیستی روان‌شناختی دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه بر اساس کمال‌گرایی مادران در خانواده‌های تک‌فرزند و چند فرزند شهر همدان است. پژوهش حاضر توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری پژوهش را دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه شهر همدان و مادرانشان در سال تحصیلی ۹۵-۹۶ به تعداد ۱۰۰۵۰ تشکیل می‌داد؛ که از جامعه آماری بر اساس فرمول تاباچنیک و نورکراس (۲۰۰۱) ۱۰۵ نفر است که بنا بر احتیاط ۱۱۰ نفر انتخاب شد؛ که با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی از بین ۳۹ مدرسه متوسطه دخترانه مناطق آموزش و پرورش همدان انتخاب شد. داده‌های پرسشنامه با استفاده پرسشنامه کمال‌گرایی تری شورت (۱۹۹۵)، پرسشنامه خلاقیت عابدی (۱۳۶۳) و پرسشنامه بهزیستی روان‌شناختی ریف (۱۹۸۹) به دست آمد با استفاده از آزمون رگرسیون تحلیل شد. نتایج نشان داد خلاقیت و بهزیستی روان‌شناختی دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه بر اساس کمال‌گرایی مادران خانواده‌های تک‌فرزند قابل پیش‌بینی است. همچنین بهزیستی روان‌شناختی دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه بر اساس کمال‌گرایی مادران خانواده‌های چند فرزند قابل پیش‌بینی است؛ اما خلاقیت دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه بر اساس کمال‌گرایی مادران خانواده‌های چند فرزند قابل پیش‌بینی نیست.

واژگان کلیدی: بهزیستی روان‌شناختی، خلاقیت، کمال‌گرایی، تک‌فرزندی، چند فرزند

مقدمه

خانواده بر اثر ارتباط نزدیک و دائمی با کودکان در شکل‌گیری شخصیت او نقشی مهم دارد (هان و کیم^۱، ۲۰۱۶). کودکان در فرایندانتقال نسلی در خانواده، تحت امر و نهد والدین، شیوه‌های فرزند پروری و از همه مهم‌تر ویژگی‌های باثبات شخصیتی والدین هستند. در این چرخه، کودکان در خانواده می‌آموزند که چه چیزی درست و چه چیزی غلط است؛ بنابراین، طبیعی است که خانواده نقش چشم‌گیری در شکل‌گیری شخصیت و رفتار کودک دارد (زارعی، ۱۳۸۸). براین اساس، مطالعه تأثیر والدین مخصوصاً مادر بر کودک، یکی از بحث‌های مهم و بسیار پیچیده روانشناسی رشد را تشکیل می‌دهد.

یکی از ویژگی‌های شخصیتی مادر که می‌تواند بر وضعیت روانی فرزندان تأثیرگذار باشد، کمال‌گرایی اوست. کمال‌گرایی^۲، سازه‌ای چندبعدی است (فلت^۳، ۲۰۱۰) که با تلاش برای بی‌نقص بودن و وضع معیارهای عالی برای عملکرد، همراه با تمایل به ارزشیابی‌های کاملاً انتقادی از رفتار شخصی و حساسیت بیش‌ازحد در مورد اشتباهات، مشخص می‌شود (هویت^۴، ۲۰۰۹). کمال‌گرایی عبارت است از شبکه‌ای از شناخت‌ها شامل انتظارات و تفسیرهای مربوط به رویدادها و ارزشیابی‌های شخص از خود و دیگران که وضع معیارهای غیر واقع بینانه، پایبندی جدی و بدون تأمل به آن معیارها و معادل دانستن ارزش شخصی با عملکرد از مشخصه‌های آن‌ها است (آرنکف^۵، ۲۰۰۷). مادران کمال‌گرا با تعیین معیارهای عملکرد عالی در تلاش‌اند، فرزندان‌شان از ارتکاب اشتباهات مبرا باشند و هیچ‌گاه مورد ارزیابی‌های منفی قرار نگیرند (استبر^۶ و اتو^۷، ۲۰۰۶). کمال‌گرایی مادران به‌وسیله ایجاد فشار روانی ناشی از معیارها و انتظارات بالای عملکرد و رفتار برای نوجوانان می‌تواند وضعیت روانی آنان را تحت تأثیر قرار دهد (استبر، ۲۰۱۱).

این مادران نه تنها به تحقیر موفقیت‌های فرزندشان می‌پردازند بلکه پذیرفتن و پاداش دادن به تلاش‌های کودکان را نیز دشوار می‌پندارند. آن‌ها به جای تأیید رفتار کودکان‌شان پیوسته آن‌ها را به انجام کارهای بهتر وامی‌دارند و به آن‌ها هشدار می‌دهند. این کودکان هیچ‌گاه احساس خرسندی نمی‌کنند زیرا رفتار آن‌ها به اندازه کافی خوب نیست تا نظر والدین را جلب کند. بنابراین این کودکان مانند والدینشان موفقیت‌های خود را کوچک می‌شمارند و احساس می‌کنند هیچ‌گاه چشم‌داشت‌های والدینشان را برآورده نخواهند ساخت (دیل^۸، ۲۰۱۲).

بنابراین، دور از انتظار نیست که وضعیت بهزیستی روانی این فرزندان از حد مطلوبی برخوردار نباشد. بهزیستی روان‌شناختی به عنوانیک سازه چندبعدی شامل عناصر شناختی و هیجانی است. افراد با احساس بهزیستی بالاتر، به‌طور عمده هیجان‌های مثبت را تجربه می‌نمایند و نیز از حوادث و وقایع پیرامون خود ارزیابی مثبتی دارند، درحالی‌که گروه مقابل بیشتر هیجان‌های منفی نظیر افسردگی، اضطراب و خشم را تجربه می‌کنند (صفاری نیا، ۱۳۹۴).

ریف^۹ (۲۰۰۲)، نظریه‌پرداز بهزیستی روان‌شناختی ۶ الگوی بهزیستی روان‌شناختی را ارائه کردند. بر این اساس، بهزیستی روان‌شناختی از ۶ عامل پذیرش خود^{۱۰} (داشتن نگرش مثبت به خود)، رابطه مثبت^{۱۱} (برقراری روابط گرم و صمیمی با دیگران و توانایی همدلی)، خودمختاری^{۱۲} (احساس استقلال و توانایی ایستادگی در مقابل فشارهای اجتماعی)، زندگی هدفمند^{۱۳} (داشتن هدف در زندگی و معنا دادن به آن)، رشد شخصی^{۱۴} (احساس رشد مستمر) و تسلط بر محیط^{۱۵} (توانایی فرد در مدیریت محیط) تشکیل می‌شود (ریف و همکاران، ۲۰۰۲).

علاوه بر بهزیستی روان‌شناختی، کمال‌گرایی والدین می‌تواند بر ویژگی‌های دیگر فرزندان نیز تأثیر بگذارد. یکی از این ویژگی‌ها که در این پژوهش مورد بررسی قرار می‌گیرد خلاقیت است. خلاقیت یکی از ویژگی‌های مهم انسان است که می‌توان آنرا به عنوان فرآیند ساخت چیزی که هم اصیل است و هم ارزشمند یا دارای خصایص اصالت، پرمعنا بودن و ابتکاری است تعریف کرد (رابینسون و آزام^{۱۶}، ۲۰۰۹).

-
- ¹ Han & Kim
 - ² perfectionism
 - ³ Flett
 - ⁴ Hewitt
 - ⁵ Arnkoff
 - ⁶ Stoeber
 - ⁷ Otto
 - ⁸ Dill
 - ⁹ Ryff
 - ¹⁰ self-acceptance
 - ¹¹ positive relationship
 - ¹² autonomy
 - ¹³ purposeful life
 - ¹⁴ personal Growth
 - ¹⁵ environmental mastery
 - ¹⁶ Robinson & Azzam

هانگ^۱ (۲۰۰۵) خلایق را فرآیند حساس شدن نسبت به مسائل کمبودها، شکاف دانش، عناصر ناپیدا، ناهماهنگی‌ها و غیره؛ تعیین مسئله؛ جستجوی راه‌حل، حدس زدن، فرضیه‌سازی در مورد کمبودها؛ ارزیابی و آزمون فرضیه‌ها و تعریف و تعدیل و آزمون مجدد آن‌ها؛ و سرانجام ارائه نتایج تعریف می‌کند. در کل می‌توان گفت که خلایق، یک فرایند ذهنی است که در آن فرد ایده‌های جدید یا دستاوردهای نوین خلق می‌کند و یا ایده‌ها و محصولات موجود را به‌گونه‌ای دیگر بازسازی و ترکیب می‌نماید. مهم‌ترین جنبه تمام برنامه‌های آموزش خلایق، تأکید بر تفکر واگرا یا به عبارت دیگر توانایی تولید راه‌حل‌های چندانگانه برای یک مسئله است (ما^۲، ۲۰۰۹).

تاریخچه رشد بیمارانی که دچار بهزیستی روانی پایین هستند نشان می‌دهد که این بیماران والدینی کمال طلب داشته‌اند که در منزل با قدرت مطلق حکم‌فرمایی می‌کردند (واراچی^۳، ۲۰۰۸). این رفتارهای سخت‌گیرانه سبب نمودارشدن احساس خودکم‌بینی و کهنتری در کودکان می‌شود. در نتیجه این شرایط نامساعد، چراکه فرد به این نتیجه می‌رسد که همیشه حق به جانب والدین است، خودش همیشه در اشتباه. وایت^۴ (۲۰۰۷)، بیان می‌کند که کمال‌گرایی والدین مسائل جدی را برای فرزندان به وجود می‌آورد. بهزیستی روانی را در آن‌ها از بین می‌برد، حس عمیق شکست و خشم و عصبانیت و عدم ابراز وجود در آن‌ها به وجود می‌آید. همچنین سانتوس^۵ (۲۰۰۶) بیان می‌کند بین ویژگی کمال‌گرایی والدین با خلایق و توانایی حل مسئله فرزندان دختر رابطه منفی معناداری وجود دارد. ماهون^۶ (۲۰۱۱) نیز در پژوهش خود اذعان می‌کند بین کمال‌گرایی والدین و کاهش گرایش به راه‌حل‌های خلاقانه فرزندان رابطه وجود دارد.

مطالعه پیشینه پژوهش نشان می‌دهد در پژوهش‌های انجام‌شده تعداد فرزندان مورد توجه نبوده است. درحالی‌که پژوهش‌ها از تفاوت معنادار بین تک‌فرزندان و چند فرزندان در بهزیستی حکایت دارد.

پژوهش‌ها نشان می‌دهد مادران تک‌فرزند کودکان را بیشتر می‌پذیرند، آن‌ها را بیشتر در آغوش می‌گیرند، لمس می‌کنند، می‌بوسند، تاب می‌دهند و حمام می‌برند.

تعاملات هرچه بیشتر مادران و فرزندان در این دوره سنی باعث ایجاد حس دل بستگی مثبت بین مادر و کودک می‌شود و در سلامت و بهزیستی روان کودک و خلایق و توانایی آن‌ها حتی در بزرگ سالی نقش مهمی دارد (شیرازی، ۱۳۸۷).

حالا با توجه اینکه هیچ پژوهش مدونی به بررسی هم‌زمان دو سازه خلایق و بهزیستی روان‌شناختی دانش آموزان و تأثیرپذیری آن‌ها از کمال‌گرایی والدین نپرداخته است؛ و با نظر به وجود خلأ پژوهشی موجود، این پژوهش به دنبال یافتن پاسخ این پرسش است که آیا خلایق و بهزیستی روان‌شناختی دانش آموزان دختر بر اساس کمال‌گرایی مادران در خانواده‌های تک‌فرزند و چند فرزند قابل پیش‌بینی است؟

فرضیات تحقیق

خلایق دانش آموزان دختر دوره متوسطه بر اساس کمال‌گرایی مادران خانواده‌های تک‌فرزند قابل پیش‌بینی است.
بهزیستی روان‌شناختی دانش آموزان دختر دوره متوسطه بر اساس کمال‌گرایی مادران خانواده‌های تک‌فرزند قابل پیش‌بینی است.
خلایق دانش آموزان دختر دوره متوسطه بر اساس کمال‌گرایی مادران خانواده‌های چند فرزند قابل پیش‌بینی است.
بهزیستی روان‌شناختی دانش آموزان دختر دوره متوسطه بر اساس کمال‌گرایی مادران خانواده‌های چند فرزند قابل پیش‌بینی است.

روش پژوهش

این پژوهش از نوع پژوهش‌های توصیفی همبستگی است. همچنین پژوهش از نظر هدف، از نوع تحقیقات کاربردی است و از نظر جمع‌آوری داده‌ها از دسته تحقیقات میدانی بوده است. جامعه آماری پژوهش را دانش آموزان دختر دوره متوسطه شهر همدان و مادرانشان در سال تحصیلی ۹۵-۹۶ به تعداد ۱۰۵۰ تشکیل می‌داد. حجم نمونه بر اساس فرمول تاباچنیک و نورکراس^۷ (۲۰۰۱) ۱۱۰ نفر انتخاب شد که با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای از بین ۳۹ مدرسه متوسطه دخترانه شهر همدان از ۱۳ مدرسه که به‌طور تصادفی انتخاب شدند به دست آمد. این مدارس خصوصی- دولتی و هنرستان‌ها بودند که به‌طور متوسط شامل ۱۲ الی ۱۸ کلاس درس و هر کلاس به‌طور متوسط ۳۰ الی ۳۵ دانش‌آموز داشت که از هر کلاس به‌طور تصادفی به ۳ الی ۶ دانش‌آموز چند فرزند و تک‌فرزند با توجه به تعداد دانش‌آموزان موجود در کلاس انتخاب و پرسشنامه‌های شماره ۱ (مربوط به تک‌فرزندان از شماره ۱-۱ الی ۱۱-۱) و پرسشنامه شماره ۲ (مربوط به چند فرزند از شماره ۱-۲ الی ۱۱-۲) داده شد. ابزار گردآوری داده‌ها در این پژوهش پرسشنامه بوده که در آن از پرسشنامه‌های تری شورت و همکاران (۱۹۹۵) برای

¹ Cited & Huang

² Ma

³ Varachai

⁴ White

⁵ Santos

⁶ Mahon

⁷ Tabachnick & Norcross

اندازه گیریکمال گرایی. پرسشنامه سنجش خلاقیت که به آزمون سنجش خلاقیت عابدی (CT) مشهور است جهت بررسی خلاقیت و درنهایت پرسشنامه بهزیستی روان شناختی ریف^۱ (PWB) استفاده شد. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون کلموگروف اسمیرنوف جهت بررسی توزیع نرمال و به منظور سنجش فرضیات از آزمون تحلیل رگرسیون استفاده شد.

یافته های پژوهش

قبل از هرگونه آزمونی که با فرض نرمال بودن داده ها صورت می گیرد باید آزمون نرمال بودن صورت گیرد. یکی از بهترین روش های شناسایی نرمال بودن توزیع داده ها آزمون کولموگروف-اسمیرنوف است. هنگام بررسی نرمال بودن داده ها ما فرض صفر مبتنی بر اینکه توزیع داده ها نرمال است را در سطح خطای ۵٪ آزمون می کنیم؛ بنابراین اگر آماره آزمون بزرگتر مساوی ۰/۰۵ به دست آید، در این صورت دلیلی برای رد فرض صفر مبتنی بر اینکه داده نرمال است، وجود نخواهد داشت. به عبارت دیگر توزیع داده ها نرمال خواهد بود.

جدول (۱): آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن توزیع نمرات متغیرها

متغیر	تعداد	آماره Z	سطح معناداری
بهزیستی روان شناختی	۱۱۰	۱/۰۸۷	۰/۱۸۸
	۱۱۰	۰/۶۰۶	۰/۸۵۶
	۱۱۰	۱/۳۴۶	۰/۰۵۳
	۱۱۰	۰/۷۵۴	۰/۶۲۰
خلاقیت	۱۱۰	۰/۷۸۱	۰/۵۷۶
	۱۱۰	۰/۵۹۰	۰/۸۷۷
	۱۱۰	۰/۹۹۳	۰/۲۷۷
	۱۱۰	۰/۸۰۷	۰/۵۳۲

اطلاعات جدول (۱) بیانگر این است که سطح معنی داری مقادیر Z به دست آمده مؤلفه های تحقیق بالاتر از ۰/۰۵ است ($p < 0.05$) که این امر بیانگر آن است که نمرات این متغیرها، دارای توزیعی نرمال بوده و امکان استفاده از آزمون های پارامتری جهت بررسی فرضیه های تحقیق وجود دارد.

فرضیه اول

خلاقیت دانش آموزان دختر دوره متوسطه بر اساس بر اساس کمال گرایی مادران خانواده های تک فرزند قابل پیش بینی است. جهت بررسی این فرضیه از تحلیل رگرسیون چند متغیری به روش همزمان استفاده شده است. در جدول (۲) متغیرهای وارد شده در این تحلیل نمایش داده شده است.

جدول (۲): متغیرهای وارد شده در تحلیل رگرسیون مؤلفه های کمال گرایی مادران

متغیرهای پیش بین وارد شده	متغیر ملاک	روش
کمال گرایی مثبت	خلاقیت	همزمان
کمال گرایی منفی		

بر اساس اطلاعات جدول (۲)، کمال گرایی مثبت و منفی به عنوان متغیر پیش بین و خلاقیت به عنوان متغیر ملاک در نظر گرفته شده است.

جدول (۳): خلاصه مدل رگرسیونی و بررسی خودهمبستگی

R	R ²	AR ²	انحراف استاندارد	دوربین و آتسون
۰/۲۳	۰/۰۵۶	۰/۰۳۸	۱۵/۳۴	۱/۹۸

^۱ psychological well-being

بر اساس اطلاعات در جدول (۳) مشاهده می‌گردد که شدت همبستگی اساس مقدار ضریب همبستگی چندگانه برابر با ۰/۰۵ است. مجذور R تعدیل‌شده برابر ۰/۰۳ است که نشان می‌دهد ۳٪ از تغییرات متغیر ملاک یعنی خلاقیت، می‌تواند توسط متغیرهای پیش‌بین تبیین شود. همچنین آماره دوربین واتسون بین اعداد ۱/۵ تا ۲/۵ محاسبه شده است، لذا احتمال خودهمبستگی بین باقیمانده‌ها رد می‌شود و باقیمانده‌ها مستقل از یکدیگر بوده و میزان باقیمانده یکمورد، در میزان باقیمانده مورد بعد از آنتائیری ندارد. در جدول (۴)، آزمون آنوا این مسئله را بررسی می‌کند که آیا مدل رگرسیونی توانده‌طور معناداری (و مناسبی) تغییرات متغیر وابسته را پیش‌بینی کند.

جدول (۴): جدول آنوا برای بررسی معناداری مدل رگرسیونی

منبع تغییر	درجه آزادی	مجموع مربعات	میانگین مربعات	آماره F	Sig.
رگرسیون	۲	۱۴۹۵/۹۵۷	۷۴۷/۹۷۸	۳/۱۷	۰/۰۴۶
باقیمانده	۱۰۷	۲۵۱۸۶/۶۳۴	۲۳۵/۳۸۹		
مجموع	۱۰۹	۲۶۶۸۲/۵۹۱	-		

بر اساس اطلاعات جدول (۴)، میزان معناداری F با درجه آزادی ۲ و ۱۰۷ کمتر از میزان ۰/۰۵ محاسبه شده است که این امر بیان‌گر این است که مدل رگرسیونی در سطح ۰/۰۵ معنادار است ($p > ۰/۰۵$ و $F_{(۲,۱۰۷)} = ۳/۱۷$).

جدول شماره (۵): ضرایب رگرسیون تأثیر مؤلفه‌های کمال‌گرایی مادران بر خلاقیت دانش‌آموزان

عامل	ضرایب غیراستاندارد		Beta استاندارد	t	سطح معنی‌داری
	B	انحراف معیار			
مقدار ثابت	۱۰۷/۷۸۸	۱۳/۰۵۰	-	۸/۲۵۹	۰/۰۰۰
کمال‌گرایی مثبت	۰/۶۱۸	۰/۲۴۵	۰/۲۴۷	۲/۵۲۱	۰/۰۱۳
کمال‌گرایی منفی	-۰/۱۵۳	۰/۲۰۸	-۰/۰۷۲	-۰/۷۳۶	۰/۴۶۳

با توجه به اطلاعات جدول (۵)، از بین متغیرهای پیش‌بین‌ر نظر گرفته شده، کمال‌گرایی مثبت با سطح معناداری ۰/۰۱۳ و ضریب رگرسیونی استاندارد شده ۰/۲۴۷، بیشترین تأثیر را در تبیین واریانس متغیر ملاک داشتند. همچنین سطح معناداری مقدار ثابت برابر با ۰/۰۰۰ محاسبه شده است که این امر نشان می‌دهد مقدار ثابت محاسبه شده بر متغیر ملاک تأثیرگذار نیست. نتیجه‌ی نهایی آنالیز رگرسیون انجام شده، به همراه ضرایب غیراستاندارد متغیرهای مؤثر در مدل در زیر آمده است.

(کمال‌گرایی مثبت $\times ۰/۶۱۸ + ۱۰۷/۷۸۸ =$ خلاقیت)

فرضیه دوم

بهزیستی روان‌شناختی دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه بر اساس کمال‌گرایی مادران خانواده‌های تک‌فرزند قابل پیش‌بینی است. جهت بررسی این فرضیه نیز از تحلیل رگرسیون چند متغیری به روش هم‌زمان استفاده شده است. در جدول (۶) متغیرهای وارد شده در این تحلیل نمایش داده شده است.

جدول (۶): متغیرهای وارد شده در تحلیل رگرسیون مؤلفه‌های کمال‌گرایی مادران

متغیرهای پیش‌بین‌وارده شده	متغیر ملاک	روش
کمال‌گرایی مثبت	بهزیستی روان‌شناختی	هم‌زمان
کمال‌گرایی منفی		

بر اساس اطلاعات جدول بالا، کمال‌گرایی مثبت و منفی به عنوان متغیر پیش‌بین و بهزیستی روان‌شناختی به عنوان متغیر ملاک در نظر گرفته شده است.

جدول (۷): خلاصه مدل رگرسیونی و بررسی خودهمبستگی

R	R ²	AR ²	انحراف استاندارد	دوربین واتسون
۰/۲۷	۰/۰۷	۰/۰۵۸	۴/۷۳	۱/۹۶

بر اساس اطلاعات در جدول (۷) مشاهده می‌گردد که شدت همبستگی بر اساس مقدار ضریب همبستگی چندگانه برابر با ۰/۰۷ است. مجذور R تعدیل‌شده برابر ۰/۰۵ است که نشان می‌دهد ۵٪ از تغییرات متغیر ملاک یعنی بهزیستی روان‌شناختی، می‌تواند توسط متغیرهای پیش‌بین تبیین شود. همچنین آماره دوربین واتسون بین اعداد ۱/۵ تا ۲/۵ محاسبه شده است، لذا احتمال خودهمبستگی بین باقیمانده‌ها رد می‌شود و باقیمانده‌ها مستقل از یکدیگر بوده و میزان باقیمانده یک مورد، در میزان باقیمانده مورد بعد از آن تأثیری ندارد. در ادامه و در جدول (۸)، آزمون آنوا این مسئله را بررسی می‌کند که آیا مدل رگرسیون می‌تواند به‌طور معناداری (و مناسبی) تغییرات متغیر وابسته را پیش‌بینی کند.

جدول (۸): جدول آنوا برای بررسی معناداری مدل رگرسیونی

منبع تغییر	درجه آزادی	مجموع مربعات	میانگین مربعات	آماره F	Sig.
رگرسیون	۲	۱۹۶/۶۴۷	۹۸/۳۲۴	۴/۳۸	۰/۰۱۵
باقیمانده	۱۰۷	۲۴۰۰/۰۴۳	۲۲/۴۳۰		
مجموع	۱۰۹	۲۵۹۶/۶۹۱	-		

بر اساس اطلاعات جدول (۸)، میزان معناداری F با درجه آزادی ۲ و ۱۰۷ کمتر از میزان ۰/۰۱ محاسبه شده است که این امر بیان‌گر این است که مدل رگرسیونی در سطح ۹۹٪ معنادار است ($p > ۰/۰۱$ و $F_{(۲,۱۰۷)} = ۴/۳۸$).

جدول (۸): ضرایب رگرسیون تأثیر مؤلفه‌های کمال‌گرایی مادران بر بهزیستی روان‌شناختی دانش‌آموزان

عامل	ضرایب غیر استاندارد		Beta استاندارد	t	سطح معنی‌داری
	B	انحراف معیار			
مقدار ثابت	۳۴/۱۳۸	۴/۰۲۹	-	۸/۴۷۴	۰/۰۰۰
کمال‌گرایی مثبت	۰/۲۲۱	۰/۰۷۶	۰/۲۸۳	۲/۹۱۵	۰/۰۰۴
کمال‌گرایی منفی	-۰/۰۸۵	۰/۰۶۴	-۰/۱۲۹	-۱/۳۲۷	۰/۱۸۷

با توجه به اطلاعات جدول (۸)، از بین متغیرهای پیش‌بین در نظر گرفته شده، کمال‌گرایی مثبت با سطح معناداری ۰/۰۰۴ و ضریب رگرسیون استاندارد شده ۰/۲۸۳، بیشترین تأثیر را در تبیین واریانس متغیر ملاک داشتند. همچنین سطح معناداری مقدار ثابت برابر با ۰/۰۰۰ محاسبه شده است که این امر نشان می‌دهد مقدار ثابت محاسبه شده بر متغیر ملاک تأثیرگذار نیست. نتیجه‌ی نهایی آنالیز رگرسیون انجام شده، به همراه ضرایب غیر استاندارد متغیرهای مؤثر در مدل در زیر آمده است.
(کمال‌گرایی مثبت $\times ۰/۲۸۳ + ۳۴/۱۳۸ =$ خلاقیت)

فرضیه سوم

خلاقیت دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه بر اساس کمال‌گرایی مادران خانواده‌های چند فرزند قابل پیش‌بینی است. جهت بررسی این فرضیه نیز از تحلیل رگرسیون چند متغیری به روش هم‌زمان استفاده شده است. در جدول (۹) متغیرهای وارد شده در این تحلیل نمایش داده شده است.

جدول (۹): متغیرهای وارد شده در تحلیل رگرسیون مؤلفه‌های کمال‌گرایی مادران

متغیرهای پیش‌بین وارد شده	متغیر ملاک	روش
کمال‌گرایی مثبت	خلاقیت	هم‌زمان
کمال‌گرایی منفی		

بر اساس اطلاعات جدول بالا، کمال گرایی مثبت و منفی به عنوان متغیر پیش بین و خلاقیت به عنوان متغیر ملاک در نظر گرفته شده است.

جدول (۱۰): خلاصه مدل رگرسیونی و بررسی خودهمبستگی

R	R ²	AR ²	انحراف استاندارد	دوربین واتسون
۰/۱۴	۰/۰۲۲	۰/۰۰۴	۱۳/۱۹	۱/۹۶

بر اساس اطلاعات در جدول (۱۱) مشاهده می گردد که شدت همبستگی بر اساس مقدار ضریب همبستگی چندگانه برابر با ۰/۰۲ است. مجذور R تعدیل شده برابر ۰/۰۴ است که نشان می دهد ۰/۰۴٪ از تغییرات متغیر ملاک یعنی خلاقیت، می تواند توسط متغیرهای پیش بین تبیین شود. همچنین آماره دوربین واتسون بین اعداد ۱/۵ تا ۲/۵ محاسبه شده است، لذا احتمال خودهمبستگی بین باقیمانده ها رد می شود و باقیمانده ها مستقل از یکدیگر بوده و میزان باقیمانده یک مورد، در میزان باقیمانده مورد بعد از آن تأثیری ندارد. در جدول (۱۱)، آزمون آنوا این مسئله را بررسی می کند که آیا مدل رگرسیون می تواند به طور معناداری (و مناسبی) تغییرات متغیر وابسته را پیش بینی کند.

جدول (۱۱): جدول آنوا برای بررسی معناداری مدل رگرسیونی

منبع تغییر	درجه آزادی	مجموع مربعات	میانگین مربعات	آماره F	Sig.
رگرسیون	۲	۴۱۸/۱۲۹	۲۰۹/۰۶۵	۱/۲۰	۰/۳۰۵
باقیمانده	۱۰۷	۱۸۶۳۸/۴۲۵	۱۷۴/۱۹۱		
مجموع	۱۰۹	۱۹۰۵۶/۵۵۵	-		

بر اساس اطلاعات جدول (۱۱)، میزان معناداری F با درجه آزادی ۲ و ۱۰۷ بیشتر از میزان ۰/۰۵ محاسبه شده است که این امر بیان گر این است که مدل رگرسیونی معنادار نیست.

فرضیه چهارم

بهزیستی روان شناختی دانش آموزان دختر دوره متوسطه بر اساس کمال گرایی مادران خانواده های چند فرزند قابل پیش بینی است. جهت بررسی این فرضیه نیز از تحلیل رگرسیون چند متغیری به روش هم زمان استفاده شده است. در جدول (۱۲) متغیرهای وارد شده در این تحلیل نمایش داده شده است.

جدول (۱۲): متغیرهای وارد شده در تحلیل رگرسیون مؤلفه های کمال گرایی مادران

متغیرهای پیش بین وارد شده	متغیر ملاک	روش
کمال گرایی مثبت	بهزیستی روان شناختی	هم زمان
کمال گرایی منفی		

بر اساس اطلاعات جدول (۱۲)، کمال گرایی مثبت و منفی به عنوان متغیر پیش بین و بهزیستی روان شناختی به عنوان متغیر ملاک در نظر گرفته شده است. در ادامه به بررسی شدت همبستگی، میزان توانایی تبیین و خودهمبستگی در جدول (۱۳) پرداخته می شود.

جدول (۱۳): خلاصه مدل رگرسیونی و بررسی خودهمبستگی

R	R ²	AR ²	انحراف استاندارد	دوربین واتسون
۰/۲۴	۰/۰۶	۰/۰۴	۴/۶۵	۱/۸۶

بر اساس اطلاعات در جدول (۱۳) مشاهده می گردد که شدت همبستگی بر اساس مقدار ضریب همبستگی چندگانه برابر با ۰/۰۶ است. مجذور R تعدیل شده برابر ۰/۰۴ است که نشان می دهد ۰/۰۴٪ از تغییرات متغیر ملاک یعنی بهزیستی روان شناختی، می تواند توسط متغیرهای پیش بین تبیین شود. همچنین آماره دوربین واتسون بین اعداد ۱/۵ تا ۲/۵ محاسبه شده است، لذا احتمال خودهمبستگی بین باقیمانده ها رد می شود و باقیمانده ها مستقل از یکدیگر بوده و میزان باقیمانده یک مورد، در میزان باقیمانده مورد بعد از آن تأثیری ندارد. در جدول (۱۴)، آزمون آنوا این مسئله را بررسی می کند که آیا مدل رگرسیون می تواند به طور معناداری (و مناسبی) تغییرات متغیر وابسته را پیش بینی کند.

جدول (۱۴): جدول آنوا برای بررسی معناداری مدل رگرسیونی

منبع تغییر	درجه آزادی	مجموع مربعات	میانگین مربعات	آماره F	Sig.
رگرسیون	۲	۱۴۷/۱۵۲	۷۳/۵۷۶	۳/۳۹	۰/۰۳۷
باقیمانده	۱۰۷	۲۳۱۷/۰۶۷	۲۱/۶۵۵		
مجموع	۱۰۹	۲۴۶۴/۲۱۸	-		

بر اساس اطلاعات جدول (۱۴)، میزان معناداری F با درجه آزادی ۲ و ۱۰۷ کمتر از میزان ۰/۰۵ محاسبه شده است که این امر بیانگر این است که مدل رگرسیونی در سطح ۹۵٪ معنادار است ($p > ۰/۰۵$ و $F_{(۲,۱۰۷)} = ۳/۳۹$).

جدول ۱ جدول شماره (۱۵): ضرایب رگرسیون تأثیر مؤلفه‌های کمال‌گرایی مادران بر بهزیستی روان‌شناختی دانش‌آموزان

عامل	ضرایب غیراستاندارد		Beta استاندارد	t	سطح معنی‌داری
	B	انحراف معیار			
مقدار ثابت	۳۹/۹۱۱	۴/۹۲۲	-	۸/۴۷۴	۰/۰۰۰
کمال‌گرایی مثبت	۰/۱۸۳	۰/۰۹۷	۰/۱۹۰	۱/۸۸۲	۰/۰۶۳
کمال‌گرایی منفی	-۰/۱۶۷	۰/۰۷۰	-۰/۲۳۸	-۲/۳۶۷	۰/۰۲۰

با توجه به اطلاعات جدول (۱۵)، از بین متغیرهای پیش‌بین‌در نظر گرفته شده، کمال‌گرایی منفی با سطح معناداری ۰/۰۲ و ضریب رگرسیونی استاندارد شده ۰/۲۳۸، بیشترین تأثیر را در تبیین واریانس متغیر ملاک داشتند. همچنین سطح معناداری مقدار ثابت برابر با ۰/۰۰۰ محاسبه شده است که این امر نشان می‌دهد مقدار ثابت محاسبه شده بر متغیر ملاک تأثیر گذار نیست. نتیجه‌ی نهایی آنالیز رگرسیون انجام شده، به همراه ضرایب غیراستاندارد متغیرهای مؤثر در مدل در زیر آمده است.

(کمال‌گرایی مثبت $\times$ -۰/۲۳۸) + ۳۹/۹۱۱ = خلاقیّت

بحث و نتیجه‌گیری

مادران خانواده‌های تک‌فرزند دارای کمال‌گرایی مثبت معمولاً توجه خود را روی فرزند خود متمرکز کرده و تمامی تلاش خود را به‌منظور افزایش ویژگی‌های مثبت فرزند خود به کار می‌بندند. این مادران معیارهایی را برای خود در نظر می‌گیرند، اما به‌جای این که رسیدن و یا نرسیدن به آن معیارها بر ایشان مهم باشد، صرف تلاش کردن برای رسیدن به هدف‌های نظرشان اهمیت دارد. این مادران سعی می‌کنند این مفهوم را در ذهن فرزندان خود القا کنند که از تلاش و رقابت برای برتری و کمال لذت ببرند و درعین‌حال، محدودیت‌های شخصی فرزند خود را به رسمیتی شناسند و می‌کوشند ملاک‌های بالابالما انطباق‌پذیر و معقولانه‌ای را برای آن‌ها انتخاب کنند. به‌بیان دیگر، این مادران سعی می‌کنند در تربیت فرزند خود این موضوع را مدنظر داشته باشند که فرزندان‌شان باخود رقابت کنند نه با دیگران.

این مادران نه‌تنها از فرزند خود انتظار ندارند که در تمامی زمینه‌ها حائز رتبه اول شود بلکه حتی در صورت شکست فرزند خود به وی روحیه می‌دهند و همواره این موضوع را مدنظر دارند که تلاش و کوشش در انجام فعالیت‌ها در درجه اول اهمیت دارد. این امر موجب خواهد شد که فرزند آن‌ها به‌دور از استرس و تنش به فعالیت‌های خود ادامه دهد و از شرایط مناسبی برای رشد و پیشرفت برخوردار گردد که این موضوع به افزایش خلاقیت وی کمک شایانی خواهد کرد.

خلاقیت تک‌فرزند در کمال‌گرایی منفی قابل پیش‌بینی نبود. به نظر می‌رسد که بتوان از اثر مؤلفه‌های دیگر همراه با کمال‌گرایی مادر در بررسی خلاقیت فرزند استفاده کرد اگر در این سنجش، مؤلفه‌هایی مانند خودکارآمدی فرزندان هم بررسی می‌گردید شاید می‌توانستیم خلاقیت را در کمال‌گرایی منفی هم پیش‌بینی نماییم. محمود ابروانی و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهش خود بر روی تأثیر مؤلفه خودکارآمدی بر خلاقیت دانش‌آموز به این نتیجه دست یافتند که مؤلفه خودکارآمدی بر ابتکار و بسط فکری دانش‌آموز مؤثر است؛ و شاید اگر مؤلفه‌های مانند طرح‌واره ناسازگار اولیه مادران همراه با پرسشنامه کمال‌گرایی بررسی می‌شد می‌توانستیم خلاقیت دانش‌آموزان را بر اساس آن بررسی و پیش‌بینی نماییم. نکته مهم دیگر این است که ویژگی‌های شخصیتی و جنبه‌های شخصی فردی دانش‌آموز هم با اهمیت باشد و ویژگی‌های شخصیتی متنوع، خود انگیزی، تمایل به خطر کردن و هوش می‌تواند از عوامل مؤثر بر خلاقیت باشد، بنابراین بررسی این ویژگی‌ها در دانش‌آموزان با مادران کمال‌گرایی منفی، شاید کمک‌کننده در بررسی و پیش‌بینی خلاقیت در دانش‌آموزان با مادران دارای کمال‌گرایی مثبت معمولاً تمامی توجه خود را به رفاه و شکوفایی توانایی‌های فرزند خویش معطوف می‌دارند. چنانچه این مادران تنها یک فرزند داشته باشند اهدافی را برای زندگی حال و آینده فرزند خویش تعیین خواهند کرد. از آنجایی که یکی از ویژگی‌های کمال‌گرایی مثبت پذیرش شرایط و توانایی‌های ذاتی هر فرد است، چنین مادرانی فرزند خود را با دیگران مقایسه نمی‌کنند و تمامی تلاش آن‌ها کمک به فرزندشان در راه رسیدن به اهداف شخصی خودش است. این امر سبب خواهد شد که فرزند آن‌ها نیز استرس و فشار روانی کمتری را تجربه کند و راحت‌تر و با فراغ بال بتواند فعالیت‌های روزانه خود را پیگیری نماید که این مسئله با بهزیستی روان‌شناختی فرزندان ارتباط دارد.

به‌عبارت دیگر چنین مادرانی همواره سعی خواهند کرد که در زمینه‌های مختلف به فرزند خود امید داده و به وی بیاموزند که نفس تلاش و فعالیت پیگیر اهمیت دارد نه نتیجه آن عمل. این مادران همچنین به‌عنوان پشتیبانی دلسوز و مهربان برای فرزند خویش مطرح می‌باشند که این موضوع موجب ایجاد دلگرمی در فرزند آنان خواهد گشت. مجموعه این عوامل موجب افزایش بهزیستی روان‌شناختی فرزند می‌شود. در تائید این بحث کیم^۱ (۲۰۱۲) عنوان می‌کند که ویژگی‌های کارآمد والدین از جمله کمال‌گرایی مثبت، از جمله عوامل مؤثر بر سلامت روانی و بهزیستی روان‌شناختی فرزندان است.

کمال‌گرایی منفی مادر پیش‌بین مناسبی در بهزیستی روان‌شناختی تک‌فرزند نیست که این مخالف با پژوهش رضایی و همکاران (۱۳۹۴) در مقاله‌ای با عنوان بررسی نقش کمال‌گرایی منفی در بهزیستی روان‌شناختی استدر توضیح و تبیین این نتیجه می‌توان گفت اگر در این تحقیق مؤلفه‌های دیگری مانند اضطراب در دانش‌آموزان تک‌فرزند بررسی می‌شد شاید احتمال قابل پیش‌بین بودن بهزیستی روان‌شناختی بالاتر وجود داشت.

با توجه به نتایج آماری حاصل تحصیلات اکثر مادران چند فرزند در این مناطق زیر دیپلم بوده است که به نظر می‌رسد سطح تحصیلات در نتیجه‌ی این فرضیه تأثیر به‌سزایی داشته است. در تحقیق علی کریمی (۱۳۸۱) مشخص شد منزلت اجتماعی مادر با خلاقیت رابطه دارد. اگر نمونه‌گیری به‌صورت مساوی از مدارس مناطق شمال و جنوب شهر گرفته می‌شد می‌توانستیم با کمال‌گرایی مادران، خلاقیت دانش‌آموزان دختر را پیش‌بینی کنیم. یکی دیگر از موارد تبیین تفکیک جنسیتی دانش‌آموزان در اجرای طرح پژوهش بود. طی پژوهشی که علی کریمی در سال (۱۳۸۱) انجام داده است مشخص گردید که پسران در خلاقیت برتر از دختران هستند؛ بنابراین اگر در این پژوهش از پسران دانش‌آموز هم استفاده می‌شد می‌توانستیم با توجه به تحقیقات فوق، خلاقیت دانش‌آموزان چند فرزند را پیش‌بینی کنیم.

یکی دیگر از موارد مورد بحث این است که در بررسی خلاقیت دانش‌آموزان چند فرزند با مادر کمال‌گرا ترتیب تولد مورد بررسی قرار نگرفته است. آلفرد آدلر بر این عقیده است که ترتیب تولد، عامل اجتماعی تأثیرگذار مهمی در کودکی است. بزرگ‌تر یا کوچک بودن از خواهر

^۱Kim

یا برادر و قرار گرفتن در معرض نگرش‌های مختلف والدین شرایط متفاوتی برای فرزندان ایجاد می‌کند. والدین برای فرزند اول دقت بیشتری می‌گذارند و توجه زیادی به فرزند اول دارند. فرزند اول مورد توجه فوری و بی‌تقسیم والدین است، فرزند اول اغلب نقش معلم، مربی و رهبر را دارد و از لحاظ عقلانی پخته‌تر است. فرزندان اول منظم، مقتدر، باوجدان و وظیفه‌شناس هستند. فرزند دوم معمولاً خوش‌بین‌تر و رقابت‌طلب می‌باشند.

فرزندان آخر معمولاً در بزرگسالی دست به هر کاری می‌زنند تا موفق شوند؛ بنابراین به نظر می‌رسد ترتیب تولد در خلاقیت فرزندان هم نقش دارد. به نظر می‌رسد اگر ترتیب تولد فرزندان، در پژوهش مشخص می‌گردید این دو مؤلفه به همراه هم می‌توانستند، خلاقیت را پیش‌بینی کنند. یکی دیگر از موارد تبیین این پاسخ عدم بررسی سبک‌های فرزند پروری به همراه کمال‌گرایی مادر است؛ که همسو با پژوهش شهرام واحدی، حسین لطفی، نعیمه یوسفی شهرپر سال ۱۳۸۸ است که طی پژوهش به این نتیجه رسیدند که سبک‌های فرزند پروری با خلاقیت فرزندان رابطه داشته و بین سبک تربیتی و اقتدار منطقی والدین با خلاقیت فرزندان رابطه مثبت و معنادار وجود دارد.

مادران دارای کمال‌گرایی منفی از هر موقعیت فرزندان خود ناراضی بوده احساس شکست و یاس در تربیت فرزندان خود دارند. مادرانی که دارای چندین فرزند هستند از آنجایی که زمان و توانایی لازم را برای رسیدگی به تک‌تک فرزندان ندارند معمولاً از شرایط این فرزندان راضی نخواهند بود. این والدین معمولاً در هر زمینه‌ای به فرزندان خود فشار می‌آورند و حتی در صورتی که فرزندان در آن زمینه در سطح خوبی باشد عکس این موضوع را احساس می‌کنند.

مادران دارای چند فرزند معمولاً قادر نیستند به‌طور هم‌زمان برای تک‌تک فرزندان نقش حمایتی و پشتیبانی را ایفا کنند و انتظار دارند که فرزندان آن‌ها بتوانند به‌صورت خودبه‌خود از پس کارهای خویش برآمده و فردی موفق گردند؛ به عبارت دیگر از آنجایی که این مادران آن‌گونه که باید و شاید در جریان امور و فعالیت‌های فرزندان نشان نیستند انتظارات زیاد و بیش‌ازحدی از فرزندان خویش دارند که این عوامل سبب می‌شود که کودکان بر اثر فشار و تنش‌های روانی بیش‌ازحد، دچار استرس و ترس و نتیجتاً از دست دادن اعتماد به نفس شوند که این عوامل موجب کاهش بهزیستی روان‌شناختی آنان خواهد شد. لذا می‌توان گفت که بین بهزیستی روان‌شناختی دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه و کمال‌گرایی منفی مادران خانواده‌های چند فرزند رابطه معنادار و منفی وجود دارد، یعنی با افزایش کمال‌گرایی منفی مادران بهزیستی روان‌شناختی فرزندان آنان کاهش خواهد یافت؛ پس می‌توان اظهار داشت که بهزیستی روان‌شناختی دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه بر اساس کمال‌گرایی منفی مادران خانواده‌های چند فرزند قابل پیش‌بینی است.

برخلاف پاسخ این فرضیه تحقیقات زیادی نشان داده است که کمال‌گرایی مادران می‌تواند بهزیستی روانی فرزندان را پیش‌بینی کند؛ اما در این پژوهش مشخص گردید که کمال‌گرایی نمی‌تواند بهزیستی چند فرزند را پیش‌بینی کند؛ که شاید یکی از دلایل آن محیط‌های انتخاب‌شده جهت نمونه‌گیری و یا در نظر نگرفتن عوامل اقتصادی باشد. عامل اقتصادی یکی از عواملی است که به‌صورت غیرمستقیم در بهزیستی روانی مؤثر است. اگر مؤلفه شرایط اقتصادی خانواده همراه با کمال‌گرایی مادر در این پژوهش بررسی گردید شاید احتمال پیش‌بینی بهزیستی روانی بالاتر می‌رفت.

منابع و مراجع

- [۱] ایروانی، محمود؛ صبحی قراملکی، ناصر؛ مهرافزون، داریوش (۱۳۹۲). اثربخشی مولفه‌های خودکارآمدی بر افزایش خلاقیت دانش‌آموزان. نشر ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی، ۳ (۳): ۶۹-۹۱.
- [۲] رضایی، علی؛ نصری، مریم؛ شهابی، فاطمه (۱۳۹۴). بررسی نقش کمال‌گرایی منفی در بهزیستی روانشناختی. کنفرانس بی‌المللی روان‌شناسی و علوم رفتاری، تهران، موسسه همایشگران مهر اشراق.
- [۳] زارعی، اقبال (۱۳۸۸). رابطه بین شیوه‌های فرزندپروری والدین با ارتکاب نوجوانان به رفتارهای پرخطر براساس مقیاس کلونگیر، مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، دوره ۸ (۱۳).
- [۴] شهپر الهام (۱۳۸۸). تکفرزند: آیداشتن تنهایک فرزندمشکل است؟ تهران: نشرقطر. چاپ ۴.
- [۵] شیرازی الهام (۱۳۸۷). تکفرزند: آیداشتن تنهایک فرزند مشکل است؟ تهران: نشرقطر. چاپ ۴.
- [۶] صفاری نیا، مهدی (۱۳۹۴). بهزیستی روانشناختی در دانشجویان و همبسته‌های آن، روانشناسی معاصر، ۱۲ (۴).
- [۷] کریمی، علی (۱۳۸۱). بررسی رابطه خلاقیت با اضطراب، جنسیت، پیشرفت تحصیلی و منزلت اجتماعی دانش‌آموزان سوم راهنمایی شیراز. دانشگاه شیراز- دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی.
- [8] Arnkoff DB. (2007). the structure of worry: Relations between positive/negative personality characteristics and the Penn State worry questionnaire. *Anxiety Disorder*; 21.
- [9] Flett GL. (2010). Perfectionism in the self and social contexts: Conceptualization, assessment and association with psychopathology. *J Pers Soc Psychol*, 60.
- [10] Han SS, Kim KM. (2016). Factors associated with depressive symptoms in Nigerian adolescents. *Nurs Scholarsh*; 42 (1).
- [11] Hewitt PL, (2009). Perfectionism and stress processes in psychopathology. In: Hewitt PL. (editors). *Perfectionism: Theory, research and treatment*. Washington, DC: American Psychiatric Association.
- [12] Huang, Tse-Yang. (2005). *Fostering Creativity: A Meta-Analytic Inquiry Into The Variability Of Effects*, Submitted To The Office Of Graduate Studies Of Texas A & M University In Partial Fulfillment Of The Requirements For The Degree Of Doctor of Philosophy.
- [13] Ma, Hsen-Hsing. (2009). the Effect Size of Variables Associated with Creativity: A Meta-Analysis, *Creativity Research Journal*, (21).
- [14] Mahon R. (2011). Perfectionism: Its relationship to stress, creativity and professional performance in nursing students. *Nurse education today*, 8(31).
- [15] Robinson, K. & Azzam, A.M. (2009). Why creativity now? *Educational Leadership*, 67 (1).
- [16] Ryff CD, Keyes C, Shomtkin D. (2002). Optimal well-being empirical encounter of two traditional. *Personal Soc Psychol*.
- [17] Ryff CD. (1989). Happiness is everything, or is it? Explorations on the meaning of psychological well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*; 57, 63-79.
- [18] Santos, M. R. (2006). Creativity and perfectionism, *Social Indicators Research*, 78.
- [19] Stoeber, J (2011). Perfectionism, affisency, and respons bias in proof-reading performanuce extension and replication, *personality and individual differences*, 12.
- [20] Stoeber, J. and k. Otto(2006). Positive conceptions of perfectionism: Approaches, evidence, challenges, *personality and social psychology Review*, 10.
- [21] Terry-short, L. A., Owens, R. G., Slade, P. D., & Dewey, M. E. (1995). Positive and negative perfectionism. *Personality and Individual Differences*, 18.
- [22] Varachai, T. (2008). "Inner Happiness among Thai Elderly." *Journal of Cross Cultural Gerontology*. DOI 10.1007/s10823-008-9065-7.
- [23] White, M. P. (2007). How can measures of subjective well-being be used to inform public policy? *Perspectives in Psychological Science*, 2.
- [24] Dill, F. (2012). *Creative person and creative process*. NYC: Holt, Rinehart & Winston.
- [25] Kim, H (2012). The relationship between creativity and intelligence.